

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6306 sayılı “Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Tasarısı” 31.05.2012 tarihinde yürürlüğe girerek uygulanmaya başlanmıştır.

Özelikle 1999 depremleri sonrası iktidar, güvenli yapılaşmanın sağlanması, yapı denetim sisteminin eksiksiz işleyişe kavuşturulması, mevcut yapı stokunun iyileştirilmesi ve daha sağlıklı yapılar oluşturulması doğrultusunda adım atmak yerine, rant odaklı dönüşüm projelerini devreye almıştır.

Ülkemizin imar ve yapılaşma faaliyetlerini baştan aşağı değiştirecek böylesine önemli bir yasa tasarısı hazırlanırken, konunun asıl muhatapları olan yerel yönetimlerin, meslek odalarının ve üniversitelerin görüşü alınmamıştır..

Öyle anlaşılmaktadır ki bu yasanın çıkarılma nedeni, siyasi iktidarın bir süredir yapmakta olduğu ancak zaman zaman hukuki süreçlerle karşı karşıya kaldığı “kentsel dönüşüm uygulamalarını”, afet riskini bahane ederek yasal bir çerçeveye oturtma isteğidir.

Bu alandaki uygulamalar bugün, sermayeyi cezp edecek altyapıya kavuşturulmasını, kent merkezlerinin sermayenin elit temsilcilerine açılmasını, özellikle kent merkezlerinden ve yakın bölgelerden yoksulların uzaklaştırılmasını amaçlayan bir temelde yürür hale gelmiştir.

Kentsel dönüşüm projelerinin mağduriyetler yarattığının örnekleri her geçen gün artmaktadır. Alan tespitinden projeye, hak sahipliğinden kira yardımına kadar sorunlu konular varlığını sürdürürken, rant odaklı ve kent estetiğine, yeşil alanların korunmasına, altyapı eksikliklerinin giderilmesine, ekonomik canlanmaya, insanların sosyal ve yaşamsal koşullarının iyileştirilmesine özen göstermeyen projelerin bir bir uygulandığı görülmektedir.

Riskli alan olarak belirlenen alanların hangi riskleri içerdiği açıklanmadığı gibi özellikle metropol şehirlerde seçilen bu alanların özelliğinin rant getirisi olan alanlar ya da gecekondu bölgeleri olduğu görülmektedir. Riskli alanların belirlenmesinde temel alınması gereken deprem tehlikesi, yapı envanteri, zemin etütleri gibi veriler şeffaf bir şekilde uzman kişilerce değerlendirilmeli ve açıklanmalıdır.

Konut hakkını gözetmekten çok inşaat sektörünü canlandırma amacına hizmet ettiği görülen uygulamalar neticesinde hak sahipleri bankalara borçlandırılmaktadır. İtiraz edilen binalarda; idare tarafından su, elektrik, doğalgaz kesilmekte, vatandaş mağdur edilerek itirazların önüne geçilmeye çalışılmaktadır. Yargı yolu açık olmakla birlikte, yargı süreçlerinin genelde dönüşüm projelerinin lehine işletildiği görülmektedir.

6306 Sayılı Kanun, tüm yasaların üstünde tutulmakta, uygulamalarda denetim mekanizması işletilmeksizin, acele kamulaştırma ve benzeri yollarla hukuk, mülkiyet hakkı, barınma hakkı gibi birçok temel insan hakkı ihlal edilmektedir.

Rant eksenli düzenlemelerin ortaya çıkardığı yoğunluk artışları ulaşım sorunu başta olmak üzere yeni alt yapı sorunlarına neden olmaktadır. Riskli görülen fakat güçlendirilerek korunabilecek yapılar dahi yıkılarak yerlerine yeni ve daha yoğunluklu binalar yapılmaktadır.

En önemli hususlardan biri de deprem riskine karşı hazırlanma amacıyla yapıldığı belirtilen kentsel dönüşüm uygulamalarının, afet risklerini daha da artırdığı yönündeki uzman görüşleridir. Kentsel yapılaşmanın geçirimsiz yüzeyler yaratması ve 20-30 metre derinlikte yapılan kazıların doğal drenaj sistemini bozması gibi nedenlerle, kentlerimizin su baskınlarıyla karşı karşıya kaldığı belirtilmektedir.

Dönüşüm yapılacak alanlardaki insanların yaşam tarzlarının dikkate alınması gerektiği de, Roman vatandaşlarımızın yaşadığı Sulukule örneğinde olduğu gibi önemlidir. Bu alanlarda taşıma yapmak yerine mevcutları koruma ve güçlendirme seçenekleri öncelikli olmalıdır.

Kentsel dönüşüm bütünlüklü bir planlamanın sonucu olmaktan giderek uzaklaşmakta olduğu, yeni bir imar faaliyetine dönüşerek rant merkezli yeni alanlar oluşturulduğu gözlem ve değerlendirmelerinden yola çıkarak; yukarıda saydığımız bütün eleştiri ve tespitler de dikkate alınarak, kentsel dönüşüm uygulamalarındaki sorunların araştırılması ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla, Anayasanın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince "Meclis Araştırması" açılmasını arz ve talep ederiz.

Serkan Barut

Kemal ZEYBEK mekmet tev

Samir

Ali Seher

İstanbul Mu-

Gaye Utku

Etiler M1

Karim Arslan

Denizli

İzmir

Bekir

Mu-

Cepkeni

Bursa Mu.

Prof. Dr. Mustafa AKAYDIN

Antalya Milletvekili

Ali AKTUDİT

Sivas M1

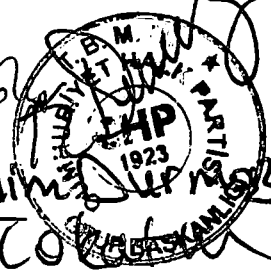
SERDAR KAMUKOĞLU

Mersin

Nurhayat Altın Kapsal

Yazgıhan

Kadim

1554 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Elif Döğen Tırnık	Adana	Elif
Mahmut Tırnık	TST	
Av. Haluk PERSEN	Trabzon	
Ibrahim ÖZDİŞ Adana Milletvekili		
Onurcan ADIGÜZEL	İstanbul	Onur
Ö. Gökçe Gökçe	Ankara	
Niyazi Nefi Koca	Antalya	
Serkan Tozal	Hatay	
Tahsin ÇARMAK	Kocaeli	Tahsin
Orhan SARIBAL	Bursa	Orhan

